

ב"ה, גליון קעא כסלו תשנ"ב

וועד העולמי ללימוד תורה לשמה

ובזכות זה נזכה להגאולה שלימה בקרוב בב"א

מערת אליהו, חיפה, ארץ ישראל

באר מים חיים פרשת ראה

והסימן הקטן לזה הוא, כאשר פוסק מלימודו והוא אינו מתמלא הכנעה ובושה ולב נשבר ונדכה לפני צור ישראל ברוך הוא, ולפני כל, בראותו קוטן ערכו ומיעוט קיצורו בעבודת אלקים על ידי התורה הקדושה. עדיין הכל הוא מבחוץ ולא נכנס כלל ללימוד תורתנו. ואכן כשיצא ממנה בהכנעה רבה ובושה ובשמחה שזכה להתדבק קצת בבוראו על ידי התורה שעל ידי זה הוא נכנע ונדכה לפניו ברוך הוא, ולפני כל. אז כבר התחיל בלימוד התורה וה' יתברך יעזרהו מעט מעט עד שיזכה לכל המעלות שמנה רבי מאיר במשנתו (אבות שם) כאומרו כל הלומד תורה לשמה וכו'. עד שנקרא ריע אהוב אוהב את המקום וכו' עד ונותנת לו מלכות וממשלה וכו' ונעשה כמעין המתגבר וכו' ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים:

(כו) ראה אנכי נותן לפניכם וגו'. להבין אומרו אנכי ולא אני. וידוע אשר כל אותיות התורה כולם במנין ומספר ומפקד, שבעתים מזוקקות, אחת מהנה לא נעדרה. ויתכן לומר כי הנה נודע אשר תורתנו הקדושה נקראת ברית אש לפי שניתנה באש. כמאמר הכתוב (דברים ל"ג, ב') אש דת למו ואומר (ירמיה כ"ג, ט) הלא כה דברי כאש וגו'. וענין המשלת התורה לאש, הוא. כי ההוגה בה לשמה ועושה מצוותיה לשם ה' כראוי ונשמר מאזהרותיה לכבודו יתברך. היא נעשית לו חומת אש סביבו לשמרו ולהגין עליו מכל צד ופינה לבעור ולשרוף כל אשר ירצה להזדווג בו לרעה ח"ו. כמאמר חז"ל (עירובין נ"ד ע"ב) ברבי אלעזר שהיה עוסק בתורה בשוק התחתון וסדינו מוטל בשוק העליון פעם אחת בא אדם

ליטלו ומצא בו שרף. וזה הוא כי הלומדה לשם ה' כראוי הרי הוא מרבה אור גדול מאוד בכל העולמות עד שמחמת גודל הבהקת זיו האור יתמשך עד למטה ותתלהט אש סביבם ויקיף אותם אש מן השמים ותאכל ארץ ויבולה בכח אור תורתן כמחז"ל (חגיגה י"ד ע"ב) ברבי אלעזר בן ערך שירדה אש מן השמים וסיכסכה כל האילנות שבשדה וכו' וכן ברבי אלעזר ורבי יהושע שהיו חורזין דברי תורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים וירדה אש מן השמים והקיפה אותם כמו שאיתא בגמרת ירושלמי (מובא בתוספות שם ט"ו.). וממילא ודאי שאש הסובבן ישמרם מכל דבר רע ויאכל את כל הקוצים והחוחים שירצו לנגוע בקצהו:

והכל כי התורה ניתנה משמאל ומימין כלולה מחסדים וגבורות שכן מפורש בה שכר טוב למקיימיה ועונשים מופלגים לעוברי רצונה. והלומדה לשמה הרי הוא ממתיק הגבורות שבה בהחסדים ונכלל שמאלא בימינא ואז כל הגבורות מתהפכין לטובה ולברכה. וכאשר יורד ומאיר עליו אור החסד והטוב אז הוא יורד בגבורה גדולה שיהיה לו הטובה גדולה וחזקה מכל צד ומכל פינה בכל אופני הטובות. ונותנת לו כח וגבורה מלכות וממשלה על אויביו, ומשמאל ומימין על ישראל שלום. ואין טובה גדולה בעולם מטובת הגבורות כשנהפכין לחסד ולטוב, ומסייעין להחסדים להעשות הטובה משניהם. ואז (משלי ג', ט"ז) אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד. ואומרו חז"ל (שבת ס"ג.) למימינים בה אורך ימים וכל שכן עושר וכבוד. ולכאורה הלא בכתוב לא נאמר רק אורך ימים בימינה:

ואמנם הנה נודע אשר אריכות ימים הם העומדים בימין המכונה על שם החסדים. כי זקן הוא זה שקנה חכמה העומדת בימין כידוע למארי קבלה. ועושר וכבוד עומדים בשמאל בבחינת הגבורות כשנהפכין לטובה כמאמר הכתוב (איוב ל"ז, כ"ב) מצפון זהב יאתה כנודע. ולפי שהתורה כלולה מימין ומשמאל כאמור. על כן אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד. כי שניהם כלולים בה. ולזה אלו המימינים בה. כלומר שמהפכין את כולה לבחינות הימין להמתיק דינה בחסדים על ידי התורה לשמה ונעשה מימינים שני בחינת הימין כי גם השמאל נכלל ונהפך לימין לעשות כמעשה החסדים. אז באמת הוא זוכה לכל בחינות הטובות הבאים משמאל ומימין ומשניהם שלום לו. זה נותן לו אריכות ימים וזה

עושר וכבוד. ואש הגבורה שבה משמרתו מבית ומבחוץ להאיר לו בכל מיני אורות ושמחות ולכלות ולשרוף כל העומדים עליו מימינו ומשמאלו מכל בחינות הקליפות העומדים על האדם כי כסלא לאוגיא. ועל כן אמרו (סוטה כ"א.) אין עבירה מכבה תורה כי אור התורה ואשה אש אוכלה לכלות ולבער כל הקוצים והחוחים הסובבים את האדם ונעשית אצלו בבחינת להט החרב המתהפכת אצלו לטוב לשמור את דרך עץ החיים היא התורה הנקראת עץ חיים שלא יקרב זר בהיכלו. וע"כ אמרו חז"ל (ברכות כ"ב.) דברי תורה אינן מקבלין טומאה שנאמר הלא כה דברי כאש וכו'. והוא הוא דברינו ממש כי ידוע שכל בחינת הטומאה אינה כי אם בחינת הסטרא אחרא והחיצונים, ונאחזין באדם כשיטמא בדבר אשר יטמאהו. אבל אש התורה אינה מקבלת טומאה כי היא אדרבא שורפת ומכלת כל בחינות הטומאה הם החיצונים הנאחזין על ידי הטומאה ואז היא נעשית לו סם חיים. חיים טובים ארוכים מתוקים ומברכתו בכל הברכות והישועות והנחמות והטובות שבעולם כי אין ברכה בעולם כברכת התורה כמאמר הכתוב (משלי ח', ט"ו) בי מלכים ימלוכו וגו' ונאמר (שם שם, י"ח) עושר וכבוד אתי הון עתק וגו'. ואומר (שם ג', ח') רפאות תהי לשריך וגו'.

ואולם ח"ו בהיפוך כשאדם הוגה בה שלא לשמה ומקיים מצוותיה שלא לשם ה' אין סם המות גדול ממנה כאומרם ז"ל (יומא ע"ב ע"ב) זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם המות. ואמרו (שם) לא זכה צורפתו למיתה וכו' ומוטב לו שלא נברא וכו'. והכל הוא כי האש שבה אש אוכלה הוא לו, ושורפת אותו ואת כל אשר לו. והוא בא ממנה ח"ו לכל מיני עבירות ובראשם הגבהות והכעס. שתיכף יגדל לבו בקרבו לומר הרי כבר למדתי וקריתי ושניתי ומי דומה לי. והוא שורש ועיקר לכל המדות רעות אשר מהם ממילא נמשכים כל העבירות רעות. ותיכף הוא מתאוה לשררה וכבוד ורודף אחריה באמרו כי לו נאה ולו יאה. וידוע אשר זה שורש כל החלאים והטומאות. ואש הוא עד אבדון תאכל אשר על ידי זה אי אפשר להיות אור הקדושה שורה בו. כי צור העולמים ברוך הוא אומר אין אני והוא יכולין לדור כמאמר חז"ל (סוטה ה'). וכשח"ו אין ה' אתו ודאי אין רעה וחולי ונגע רע ומר מזה. וח"ו שורפתו וצורפתו למיתה ולחלאים רעים. וכל הקללות שבתורה באין ונמשכין עליו כיון שלא

המתיק הגבורות בהחסדים. אדרבא הגביר על עצמו הגבורות והארורים הנאמרים שמה, אין רעה מזה:

והנה מודעת זאת למשכיל כי אור הקדושה כל מה שהוא למעלה הרי הוא כולל וחובק בתוכו ועצמיותו כל אשר מה שלמטה ממנו עד קצה האחרון. כי הכל נברא בדרך עילה ועלול. ובכל עילה ניתן כל כח ואור שהיה יכול לקבל בתוכו. הרי נכלל בתוכו כל אשר למטה ממנו. וכן בתורתנו הקדושה כל תיבה ותיבה ואות ואות שבה כולן כוללין כל מה שלמטה מהן. כי הרי כולה היא רומזת לכל בריאת העולמות הקדושים. וכשם שהוא שם בעולמות כן הוא בה, לא יחסר דבר כידוע. ונמצאת אומר כי בנתינת התורה הקדושה אשר פתח דבריו האיר אלהינו יתברך ויתעלה שמו לעד לנצח נצחים, במלת אנכי ה' אלהיך וגו'. הרי מלת אנכי לבד חובק וכולל בעצמיותו כל בחינת התורה כולה בכלליה ופרטיה. הרי לפניך כי אנכי רומז על כל התורה כולה ולכל מה שכתוב בה:

ולזה אמר משה רבינו ע"ה כאן, ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. כלומר מלת אנכי שנכלל בו כל התורה הוא הנותן לפניכם היום ברכה וקללה. אם תהגה בה לשמה ולקיים מצוותיה לשם ה' תקבל כל הברכות שבעולם. וח"ו להיפך אף אם תלמוד התורה ותקיים מצוותיה הרי הוא לפניך סם המות לקבל כל הקללות עליך ח"ו. הלא תראה במצוה אחת ממצוותיה מצות אכילת הפסח שאמרו חז"ל (נזיר כ"ג.) משל לשני בני אדם שאכלו את הפסח אחד אוכלו לשם מצוה נאמר עליו (הושע י"ד, י') צדיקים ילכו בם ואחד אוכלו לשם אכילה גסה נאמר עליו ופושעים יכשלו בם. הרי כי אפילו בעשיית המצוה אם אינו עושה לשם ה' ח"ו נאמר עליו ופושעים יכשלו בם. ומכל שכן בכללות התורה. ובפרט הלימוד בה שמנו חז"ל (אבות ו', ו') ארבעים ושמנה דברים שהתורה נקנית בהם. וקשה להיות באדם כל המ"ח דברים הללו טרם לימודו שיהיה לימודו לנחת רוח לפני מי שאמר והיה העולם. ומאוד צריך האדם ליתן דעתו ולבו ללמוד התורה באופן שיהיה נחת רוח לצור העולמים ברוך הוא. ועל כן הזהירם משה ראה אנכי וגו'. כלומר ראה היטב. כי לכאורה נדמה לאדם שאין צריך דבר ללימוד התורה. ומיד ישב ללמוד ויתענג תיכף בלבו ונדמה לו שכבר הוא בשמים וכל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לו. והכל צריכים לשמשו ולהזהר בכבודו כי כבר למד היום

כמה דפין גמרא וש"ך, ונדד שינה מעיניו מחצות הלילה. ואינו יודע כי ח"ו
ח"ו יוכל להיות שלא די שלא היה
לימודו נחת רוח לבוראנו ברוך הוא אלא כי גם בנפשו הוא, וירד על ידה
לשאל תחתיה:

ונודע ממארי קבלה אשר לימוד התורה כזו הוא מזון הקליפות. וכל דיבור
ודיבור שמוציא מפיו, תיכף חוטפין אותו כל מיני כתות הרעות והסטרא
אחרא, ונבראין מזה מיני מזיקין בעולם. ועל כן אמר ראה היטב בזה כי
הנה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. שאנכי שהוא התורה כנאמר
או אפילו כפשוטו, שמה שאנכי נותן לפניכם היום. כלומר התורה שהוא
מלמדם, יש בו ברכה וקללה. והזהר היטב לצאת מן גדר ופושעים יכשלו
בם ח"ו. ולהכנס בגדר צדיקים ילכו בם. ולזה אמר להלן וסרתם מן הדרך
כלומר מן הדרך. עצמו תסורו. שעל ידי דרך התורה תלכו אורחות
עקלקלות כשלא תשימו לב עליה לעשותה כראוי. ואכן שמה שאמר אנכי
ולא אני. הוא לרמז על מלת אנכי הנאמר בנתינת התורה. (ומה שלא
נאמר שם אני הוא כדרשות חז"ל (שבת ק"ה). אמירה נעימה כתיבה
יהיבא. או אנא נפשי כתיבת יהיבית וכו'). וה' יתברך ישים חלקנו מלומדי
תורתו לשמה ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל כולנו
יודעי ולומדי תורתך לשמה. ועיין בחיבורנו זה בכמה מקומות. ובחיבורנו
סידורו של שבת (בחלק הראשון שורש השביעי ענף א') ביארנו קצת ענין
לימוד התורה לשמה:

והסימן הקטן לזה הוא, כאשר פוסק מלימודו והוא אינו מתמלא הכנעה
ובושה ולב נשבר ונדכה לפני צור ישראל ברוך הוא, ולפני כל, בראותו
קוטן ערכו ומיעוט קיצורו בעבודת אלקים על ידי התורה הקדושה. עדיין
הכל הוא מבחוץ ולא נכנס כלל ללימוד תורתנו. ואכן כשיצא ממנה
בהכנעה רבה ובושה ובשמחה שזכה להתדבק קצת בבוראו על ידי
התורה שעל ידי זה הוא נכנע ונדכה לפניו ברוך הוא, ולפני כל. אז כבר
התחיל בלימוד התורה וה' יתברך יעזרהו מעט מעט עד שיזכה לכל
המעלות שמנה רבי מאיר במשנתו (אבות שם) כאומרו כל הלומד
תורה לשמה וכו'. עד שנקרא ריע אהוב אהב את המקום וכו' עד ונותנת
לו מלכות וממשלה וכו' ונעשה כמעין המתגבר וכו' ומגדלתו ומרוממתו
על כל המעשים:

(המשך אי"ה בגליון הבא)